

Rapport C 1993:11

Ärende L-48/91

<i>Luftfartyg; registrering och typ</i>	SE-XHR, Pitts S-2A
<i>Tidpunkt för händelsen</i>	1991-06-21 omkring kl. 10.35
<i>Plats</i>	Kulltorp, 3 km S Västerfärnebo, U län
<i>Typ av flygning</i>	Privat, avancerad flygning
<i>Väder</i>	Vind 200-220□/5-9 knop, sikt >10 km, moln 2B8/8 Cu/Cb 2000B2500 ft, temp/dp +13/+4□C, QNH 1008 hPa
<i>Antal ombord; besättning:</i>	1
<i>passagerare:</i>	1
<i>Personskador</i>	Föraren svårt skadad, passageraren omkom
<i>Skador på luftfartyget</i>	Totalhaveri
<i>Förarens ålder, certifikat</i>	49 år, A
<i>Förarens flygtid</i>	Ca 1 500 timmar, varav på typen 125 timmar

Föraren hade på midsommaraftonens morgon startat från Västerås. Hans avsikt var att göra några överflygningar och enklare avancerade manövrer på höjd över ett torp söder om Västerfärnebo. En passagerare medföljde i framsitsen på det tvåsitsiga flygplanet.

Efter att ha utfört några gungor och stigande rollar planade föraren ut på östlig kurs strax under molnundersidan som låg på mellan 2 000 och 2 500 fot. Han drog av gasen för att passageraren lättare skulle höra hans meddelande att han avsåg vända hemåt. Då vek sig flygplanet och gick in i en spin åt vänster. Föraren drog av gasen helt och gav omedelbart motsatt sidoroder utan att rotationsrörelsen upphörde. Skevroddren och höjdrodret hölls neutrala. Han uppfattade att spinrörelsen var positiv, åt vänster och att nosläget var lågt. Då rotationen inte upphörde efter några varv neutralställde föraren sidorodret och ansatte därefter urgångsroder på nytt. När föraren förstod att han skulle haverera ökade han motoreffekten kraftigt för att höja nosläget och mildra kraften i nedslaget. Flygplanet slog ned i högstammig barrskog.

Haveriet orsakades av att föraren inte lyckades häva en oavsiktlig spin. Bidragande orsak till detta har sannolikt varit att sidorodrets verkan varit nedsatt.

Rekommendationer

SHK rekommenderar Luftfartsverket att verka för att problemen med urgång ur spin ges större uppmärksamhet i flygutbildningen.